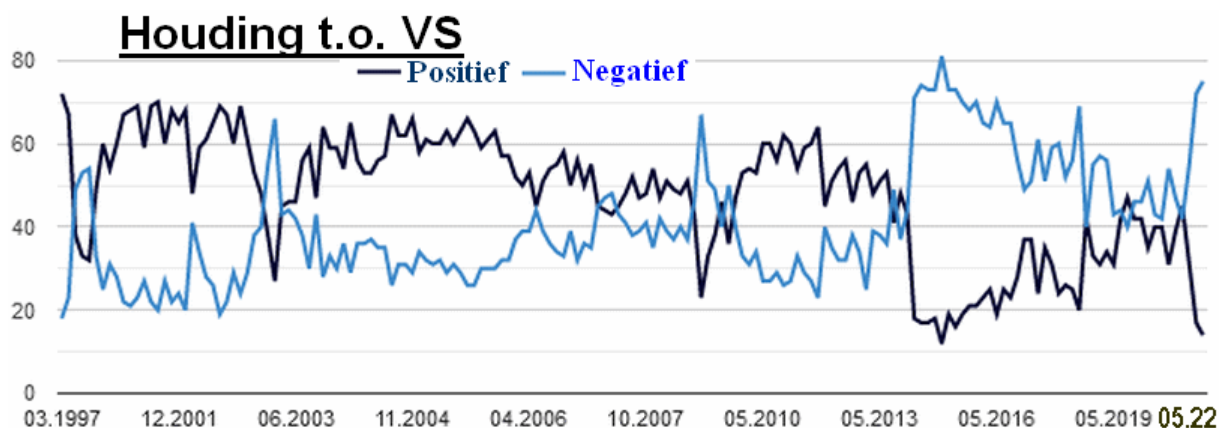

Russische houding tegenover de VS en de EU

Jan Limbeek

Door de oorlog in Oekraïne is niet alleen het aanzien van Rusland in westerse ogen sterk geschonden, andersom is dit ook het geval. Het aanzien van het Westen in ogen van de Russische bevolking is enorm achteruit gegaan, zo laat een opiniepeiling¹ van het onafhankelijke Levada Centrum zien.

De vraag naar de Russische houding ten aanzien van de VS en de EU wordt veelvuldig gesteld door het Levada Centrum, maar lang niet iedere maand. Het is dus denkbaar dat sommige maanden andere resultaten te zien zouden geven in de grafiek, als de vraag gesteld zou zijn. Zo was in de periode na de Krim-annexatie (maart 2014) de maand januari 2015 de slechtste ooit in de Russische houding ten aanzien van de VS of de EU, maar zou de maand ervoor of erna misschien wel negatiever zijn gebleken als de vraag was gesteld.

Bron: [Levada Centrum](#), 15 juni 2022

In dit dieptepunt in de houding van de Russische bevolking tegenover de VS stond 81 procent negatief tegenover de VS en 12 procent positief. Opmerkelijk is dat de eerste keer dat het Levada Centrum in het onafhankelijke Rusland de vraag stelde (augustus 1992) de verhouding omgekeerd was: 74 procent van de respondenten zag de VS toentertijd positief en 8 procent negatief.

In de hele periode vanaf de Russische onafhankelijkheid tot aan de annexatie van de Krim in maart 2014 waren er doorgaans meer Russische positievellingen dan negatievellingen. Daarna was het omgekeerde gebruikelijk: er waren meer Russen die de VS negatief dan positief beschouwden. Sinds januari 2015 zijn de Russische gevoelens voor de VS geleidelijk beter geworden, al werd de situatie van voor de annexatie van de Krim nooit bereikt.

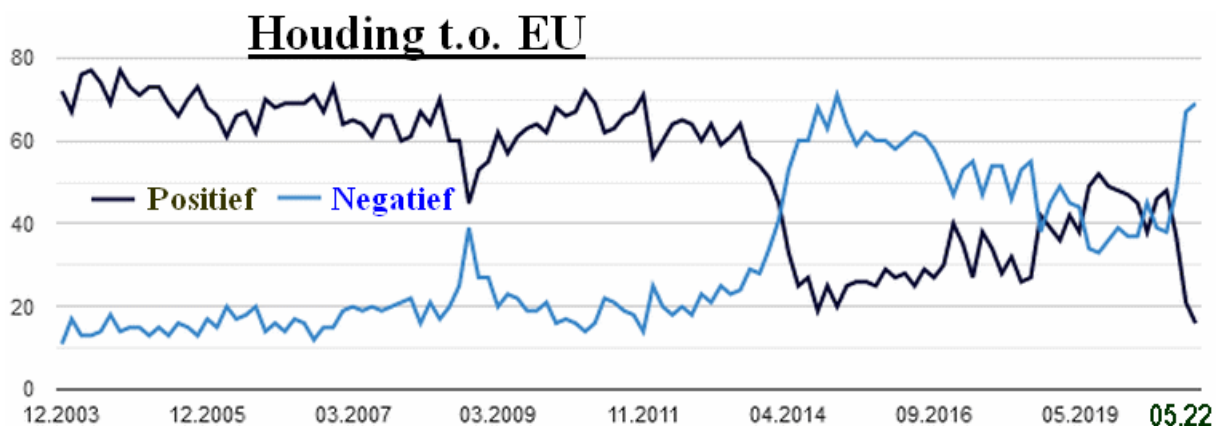
¹ De peiling werd gehouden tussen 26 en 31 mei 2022 onder een representatieve selectie van 1.634 Russen van 18 jaar en ouder uit 137 plattelands- en stadsgemeenten van 50 Russische regio's. De standaard onderzoeksmethode van het Levada Centrum werd gebruikt: een persoonlijk interview bij mensen thuis.

In november 2021 lag het percentage positievelingen hoger dan het percentage negatievelingen (45 om 42 procent). Maar het positieve percentage kwam nooit boven de helft van de respondenten uit: 47 procent in november 2019 was het maximum.

De Amerikaanse reactie op de Russische invasie in Oekraïne bracht de Russische houding tegenover de VS weer terug naar de periode vlak na de annexatie van de Krim. Het percentage respondenten dat de VS positief zag daalde van 31 procent in februari 2022 naar 14 procent in mei. In dezelfde periode steeg het percentage respondenten dat de VS negatief zag van 55 naar 75 procent.

De Russische bevolking beoordeelt de EU traditioneel beter dan de VS, maar is de richting van de houding meestal hetzelfde. Vanaf augustus 2019 tot en met november 2021 was het percentage Russisch positievelingen ten aanzien van de EU doorgaans hoger dan het percentage negatievelingen. Net als bij de Russische houding ten aanzien van de VS, beoordeelden de respondenten de EU nog in november 2021 relatief gunstig: 48 procent zag de EU positief en 38 procent negatief.

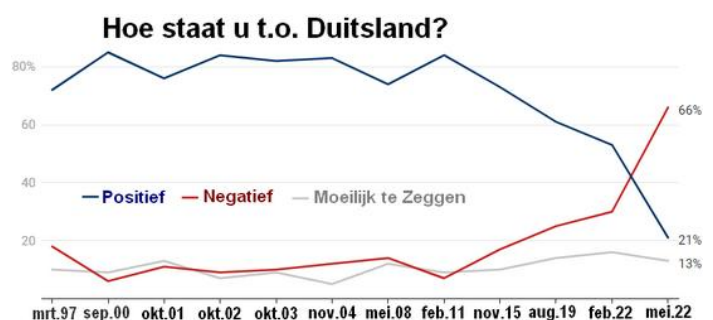
In 2022 veranderde de Russische houding tegenover de EU geheel en begon op die tegenover de VS te lijken. Het percentage respondenten dat de EU positief zag, daalde van 37 procent in februari 2022 naar 16 procent in mei. Dat percentage van 16 procent dat de EU welwillend zag, is nog nooit zo laag geweest en is vergelijkbaar met de 14 procent respondenten die de VS positief beoordeelden

Bron: [Levada Centrum](#), 15 juni 2022

De Russische bevolking stond altijd extra welwillend tegenover het grootste land van de EU, Duitsland. Tot aan de Russische invasie in Oekraïne was ruim de helft van de Russen positief over Duitsland.

Voor de nevenstaande grafiek, die de Russische houding ten aanzien van Duitsland weergeeft, geldt dat er eigenlijk geen betrouwbare lijn gegeven kan worden omdat de periodiek zo sterk afwijkt. Tussen november 2015 en

Bron: [Levada Centrum](#), 15 juni 2022

augustus 2019 zitten 45 maanden, toen de vraag niet gesteld werd. Tussen februari 2022 en mei 2022 2 maanden.

Met dat voorbehoud in het achterhoofd valt te concluderen dat een (grote) meerderheid van de Russische bevolking steeds behoorlijk positief stond tegenover Duitsland. Nog in februari 2022 had een duidelijke minderheid van een op de drie Russen negatieve gevoelens voor Duitsland.

De oorlog in Oekraïne heeft dit totaal veranderd. Gemiddeld staat nog één op de vijf Russen (21 procent) positief tegenover Duitsland en 66 procent negatief. Dit wijkt weinig af van de houding van de respondenten tegenover de EU als geheel: respectievelijk 16 en 69 procent.

Oudere respondenten zijn negatiever. In het algemeen geldt ten aanzien van ieder land: hoe jonger de Russische respondent hoe minder antiwesters. Toch staat nog maar 36 procent van de jonge Russen van 18 tot en met 24 jaar positief tegenover Duitsland.

De onderlinge verhouding belooft weinig goeds voor de toekomstige gezamenlijke aanpak van grensoverschrijdende problemen. Op klimaatgebied bijvoorbeeld.

[Terug naar 'Achtergrond'](#)